

# Marek Dutkiewicz

---

## Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. "Charków - Katyń - Twer", Toruń 6 marca 2000 roku

---

Piotrkowskie Zeszyty Historyczne 3, 295-296

---

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

*Marek Dutkiewicz*

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ PT. „CHARKÓW – KATYŃ – TWER”, TORUŃ 6 MARCA 2000 ROKU

W dniu 5 marca 2000 roku upłynęło 60 lat od chwili, gdy Politbiuro KC WKP(b) podjęło decyzję o zamordowaniu 14:736 oficerów WP, funkcjonariuszy Policji Państwowej, Straży Więziennej, Straży Granicznej i innych formacji zgrupowanych w obozach w Starobielsku, Kozielsku i Ostaszkowie. Tym samym postanowieniem zadecydowano również o rozstrzelaniu prawie 11 tysięcy obywateli polskich uwięzionych w więzieniach tzw. Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi (w rzeczywistości zamordowano 7305 osób). O wszystkich tych ofiarach stwierdzono: „są zatwardziałymi, nie rokującymi poprawy wrogami władzy sowieckiej” i w związku z tym należy: „zastosować wobec nich najwyższy wymiar kary – rozstrzelanie”. W rzeczywistości ich „winą” było to, iż nie zaparli się swojej polskości i ideałów, w których ich wychowano. Wyruszając na wojnę, w obronie Ojczyzny we wrześniu 1939 roku, nie mogli przypuszczać jaki los będzie ich udziałem. Winniśmy im pamięć i opiekę nad miejscami ich spoczynku.

Organizatorem konferencji był Instytut Archeologii i Etnologii oraz Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika a obrady odbywały się w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego. Wsparcia finansowego udzielił Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urząd Miejski w Toruniu, Katolickie Stowarzyszenie CIVITAS CHRISTIANA i Uniwersytet Mikołaja Kopernika. Jej program był bogaty, podzielony na dwie części, w trakcie których w dziewięciu półgodzinnych referatach, omówiono zarówno zagadnienia ogólne jak i problematykę szczegółową. A oto ich autorzy i tematyka, którą przedstawili: Andrzej Przewoźnik, Sekretarz Generalny Rady Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa, wygłosił referat pt. *Cmentarze katyńskie. Działania władz RP na rzecz upamiętnienia ofiar Zbrodni Katyńskiej*; prof. dr hab. Jan Sziling (UMK) – *Decyzja Biura Politycznego WKBP(b) z 5 marca 1940 r. Geneza i realizacja*; dr Zofia Waszkiewicz (UMK) i dr hab. Zbigniew Karpus (UMK) – *Jeńcy wojenni z województwa pomorskiego – ofiary Zbrodni Katyńskiej*; dr Mirosław Golon (UMK) – *Zbrodnia Katyńska w propagandzie PRL*; prof. dr hab. Marian Głosek (Uniwersytet Łódzki) – *Wyniki prac archeologiczno-ekshumacyjnych na cmentarzu oficerów polskich w Katyniu*; prof. dr hab. Maria Magdalena Blombergowa (UŁ) – *Reprezentanci nauki polskiej – ofiarami Zbrodni Katyńskiej*; prof. dr hab. Andrzej Kola (UMK) – *Prace archeologiczno-ekshumacyjne na cmentarzu oficerów polskich w Charkowie*; mgr Anna Drażkowska (UMK) – *Wybrane aspekty konserwacji przedmiotów z grobów oficerów polskich w Katyniu i Charkowie*; mgr Małgo-

rzata Grupa (UMK) – *Inskrypcje na przedmiotach wydobytych w trakcie ekshumacji szczątków oficerów polskich w Charkowie.*

Należy podkreślić bogaty program naukowy konferencji, który przedstawił wysiłki mające na celu upamiętnienie miejsc spoczynku ofiar zbrodni, tło historyczne zbrodni i jej późniejsze odbicie w propagandzie, regionalne i socjologiczne zagadnienia w odniesieniu do ofiar mordu, przebieg i problematykę badań prowadzonych na miejscu pochówku ofiar, szczegółowe zagadnienia dotyczące konserwacji i badań laboratoryjnych mobiliów odnalezionych na cmentarzach. Odnotować także trzeba liczny udział młodzieży akademickiej i szkolnej, która przysłuchiwała się obradom.

Konferencja naukowa wpisana była w program ogólnokrajowych obchodów rocznicy Zbrodni Katyńskiej.